

Velja v Ljubljani
in po pošti:

za leto . . . K 84—
za pol leta . . . 42—
za tri leta . . . 21—
za mesec . . . 7—

za inozemstvo:

za leto in naprej K 95—
za pol leta . . . 50—
za tri leta . . . 25—
za mesec . . . 9—

Jugosla vija

Plačano do

Licijalna knjižnica

Na pismeno naročbo brez
pošiljave denarja se ne
moremo oglasiti.

na naj pošiljajo

Ljubljana.

jo po po-
štu in si-
ter 45 mm
širok prostor za enkrat
40 vin. za večkrat popusti.

Uredništvo je na Starom trgu št. 19. Telefon
št. 250. — Upravištvu je na Marijinem trgu
št. 8. — Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanje glede inšeratori i. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali zvezek. — Dopisi
naj se izločajo. — Rokopisi se ne vračajo.

—12. Boljševizem in naša so- cijalna demokracija.

(Nadaljevanje.)

Na vojno pa je hujšala večina duhovnikov vseh cerkev, ne samo katoliške. Za nas pride v poštev seveda katoliška duhovščina in njeno časopisje, ker naš narod je po svoji ogromni večini katoliški. Katoliško časopisje in duhovščina je narod na vojno hujšala ter izpodbujala ter utrjevala v militarističnem duhu. Nevednemu ljudstvu so pravili, da gre za sveto stvar, da nekateri duhovniki so celo vpili, da je vera v nevarnosti. Sedaj je nastopila reakcija. Priprosti človek je takih stvari ne razume, če jih sam ne občuti. Vojna je bila tista šola, ki mu je oči odprla. Bil je dolgo na fronti. Časa za premišljevanje je imel dovolj in premišljal je. Spoznal je, kako ga je njegov duhovnik nalagal in kako je njegova nauka ga je učila. Izgubil je vero v duhovnike, v cerkev in marje. Vojna je obiskala skoraj vsako hišo. Vsaka družina ima ali kakega mrtvega ali invalida. Duhovniki pa, ki so druge za vojno navduševali, pa so ostali lepo doma, dobro se jim je godilo in zdravi so kot so bili pred vojno. Take stvari dajo tudi priprostem človeku misliti. Če bi bili duhovniki vseh krščanskih cerkev napravili svojo dolžnost, bi bili lahko vojno preprečili. Zgodilo pa se je nasprotno, da so vojno pripravljali. Zlasti to velja za katoliško duhovščino v Avstriji. Poleg dobe vladanja treh papežev in mistifikacije katoliške cerkve po Levu Taxilu, je hujšanje katoliške duhovščine na vojno gotovo eno najžalostnejših poglavij v zgodovini katoliške cerkve. Vera peša. To je res. Ob veljavo pa jo je spravila predvsem duhovščina, katere postopanje med vojno sem opisal. Verski indiferentizem se je polastil tudi ljudskih mas. Izgubljajo svojo glavno duševno oporo.

Vsaka vojna ljudi posurovi. Ta jih je pa še posebno, ker je bila tako grozna, in dolgotrajna. Pleme-

nitost in človekoljubje gineva. Vsi moralni temelji človeške družbe so omajani. Nobena stvar ni več ljudem sveta. Sovrašvo preveva vse. Bratoljubje je izginilo. Najgriši materializem vlada povsod. Pohlep po dobičku je postala splošna človeška lastnost. Vsak stremi, kako bi na lahek način, brez dela prišel do bogastva in udobnega življenja. Ta vojna je tozadevno pokvarila vse stanove. Vsak drugi človek je zakoniti trgovec, verzičnik. Vsakega mika bogastvo, ki so si ga vojni dobičkarji in verzičniki nagromadili med vojno na lahek in brezvesten način, na škodo celokupne narodne mase. Ljubezen do dela, ki vstvarja vedno nove materijalne in duševne vrednote, je izginila. Nagnenje k brezdeltu je splošna duševna bolezen, ki je posledica te vojne. Oltarje resnicoljubja in pravice je oskrnila vojna furja. Korupcija leži nad nami kakor težka megla. Noben greh ni več greh. Intriga kraljuje v zasebnem in javnem življenju. Vse je okuženo. Socijalne krivice se množe, beda narasča. Splošna nezadovoljnost pa raste od dne do dne. Kakor bi živeli v dobi Antikrista.

To je ozračje, v katerem živimo. Tako je razorano polje za boljševiško hujšavo. Vsrečo nam je sedaj slučajno to, da je Jugoslavija agrarna država. Pri nas ni velikih industrijskih središč, v katerih bi kakor drugod tudi pri nas moralo delo vsled splošnega pomanjkanja surovin počivati. Po drugih državah so ravno industrijski kraji, kjer so zbrane delavske mase, ki morajo živeti v brezdeltu in bedi, ognjišča boljševiških prekulj. Pri nas boljševizem do sedaj v praksi še ni resno nastopil. Napaka bi bila vsak nemir ali nered, ki se je tu ali tam pojavil v naši mladi državi, pripisovati na rovaš boljševikom. To radi delajo tisti ljudje, ki imajo slabo vest in radi tega opravičen strah pred ljudsko nevoljo. Na Hrvaškem je tu intam malo zadišalo po boljševizmu. Netili so plamen Kunovi agitatorji; v prvi vrsti madžarski uslužbenci, ki so še ostali na našem teritoriju, ter judje. V Dalmaciji so netile boljšev-

viško gibanje italijanske oblasti, da bi pod pretvezo nemirov mogle zasesti še več ozemlja. Tudi drugače se zahrbitna Italija zelo interesira za boljševizem v Jugoslaviji in skuša to gibanje pri nas na razne načine pospeševati, da bi tako vsled pri nas nastale anarhije kovala na pariški konferenci dobičke na naš račun. Isto stremenje ima Nem. Avstrija ter Madžarska. Ruski boljševizem je res čisto socijalnega značaja, kar se o nemškem in madžarskem ne more trditi. Boljševizma so se najno zelo veselili vse nemci, ker so upali, da se bo razširil po vsej Evropi, izvil zmagovalcem moč iz rok, pri splošni anarhiji pa bi se oni polastili vlade v Nemčiji, rešili svoje stanovske privilegije in vladali potlačeni narodom kakor pred vojno. Isti karakter je imel madžarski boljševizem, ki je bil pravi falzifikat socijalizma. Hotel je rešiti „sveto integriteto“ države sv. Stefana. Madžarski boljševizem je bil nacionalno-šovinističnega značaja. Cesar se ni posrečilo grotom, to naj bi bili storili Bela Kun et consortes. Ohranili naj bi nedotakljivost ozemlja ogrske države. Kunova rdeča armada je vdrla na Slovaško, zahrbitno napadla neprilavljene Čene. Bela Kun je pojedel besedo, ki jo je dal češkim socijalistom za njih kavalirstvo, ker se niso hoteli pokoriti povelju pariške konference, ki je zahtevala, da češka armada prekorači demarkacijsko črto in se udeleži skupnega pohoda z Romuni proti boljševikom. V zahvalo je Kunova armada opustošila Slovaško.

Svarilo vladi!

Pred in med vojno je v naših krajih najbolj cvetelo nemčurštvo v Hrastniku. Ustanovili so v tem čisto slovenskem kraju ceo šulferajnsko šolo, kjer so potujčevali našo decp. Duša vsega nemčurštva v omenjenem kraju in celem okrožju premogokopnega revirja Trbovlje-Hrastnik-Zagorje je bil znani narodni odpadnik Willschningg. Ta mož je škodoval Slovincem, kjer je mogel. Grdil je naš narod ob

vsaki priliki. Posl. ževal se je pri tem najgrših sredstev. Bil je ravnatelj steklarne v Hrastniku in delničar ondoline cementne tovarne. Svoj mogočni vpliv je zlorabljal v škodo našemu narodu. Zato je bil skrajno obsodjen pri vseh poštenih Slovincih. Pri prevratu jo je popiljal kakor veter v družbi nekaterih drugih nemčurjev. Imel je opravičen strah pred ljudsko nevoljo. Do sedaj se je potikal po Nemški Avstriji in čakal prilike, da se povrne v svoje prejšnje kraljestvo. Polzkusil je vse mogoče. Z denarjem tudi ni štedil. In res je našel nekatero domačino, ki se zanj zavzemajo. Pred kratkim je bila pri poverjeniku za notranje stvari Golji deputacija, ki je prosila, da se dovoli Willschninggu povrat v Hrastnik. V deputaciji so bili: Alojzij Gričnik, poddomače Pust, Ludvik Urbajs, Miha Drnovšek in trgovec Vovk, vsi iz Hrastnika. Deputacija pa je vodil odvetnik dr. Benkovič, ki sedaj zastopa trboveljsko premogokopno družbo. Posebno se tudi zavzema za znanega nemškega podanika, tovarnarja Wilde v Sevnici, ki je med vojno po celem Posavju s svojim nečednim delom povzročil toliko gorja v lehi krajih. Dr. Benkovič je tip odvetnika, ki so ga rodile sedanje razmere v Jugoslaviji. Bilo bi v interesu odvetniškega razreda, da bi proti nekaterim ljudem nastopila odvetniška zbornica. Res je, da so odvetniki navajeni zagovarjati lumpe, saj je to celo njihova zakonita dolžnost, če prevzamejo zastopstvo, toda povsod so gotove meje, ki se jih ne sme prekoračiti. Človekoljubno delo je, da se brani ljudi, ki se jim godi krivica. Sčiti pa elemente, ki so bili notorični škodljivci našega naroda, ki so mu prizadeli toliko krivic in gorja, ne odgovarja obli morali, predvsem pa ne narodni morali, katere sčiti je bil v najtežjih časih ravno neodvisni naš odvetnik.

Poverjenik Golja tudi nima zakrknjenega srca za nemčurje. Ima vedno „pravne pomisleke“ v prilog raznim nemčurjem. Mož je pristen odgojenček stare ponemčurjene avstrijske birokratične šole. Opozorjamo

Doživljaji jugoslovanskega interniranja v Italiji.

(Konec.)

Na ta način je začela postopati italijanska okupacijska oblast proti Jugoslovanom zlasti tedaj, ko se je mudil francoski rušilec v luki. Poslej je zahteval italijanski poveljnik še strožje od duhovništva in učiteljstva, naj dela med ljudstvom za Italijane; ker nismo mogli ustreči tem predpisom, so nas vse internirali.

Preganjanja in internacije so se zelo pomnožile, posebno med duhovništvom; našega vladiko dr. Antona Mahničarja, ki je hotel proti temu protestirati pri italijanski admiraliteti v Puli, so odvedli v Italijo; še danes je interniran v Rimu. Neposredno po odhodu francoskega rušilca so bili v noči 4. decembra internirani na Veli-kem Lošinju: svečenika Josip Pavačič, Šime Pečinič in Avgust Beričević. Podpisani vikar Pičinič je bil izgnan z Lošinja in je moral odstaviti faro, ne da bi bil ostal kak duhovnik tam; tistokrat pa je tod divjala španska

bolezen in je umrlo vsak dan več ljudi.

Z Lošinja so nas odpeljali v Pulo in nas zaprli. Po desetdnevnem zaporu v Puli so nas odgnali v jetnišnico Sv. Marka poleg „mosta vzdihljajev“. Tu smo bili v družbi roparjev in tatov, ki so bili obsojeni na 16 do 30 let ječe. Tako je podpisani vikar Pičinič spal med dvema prisiljenecema: levi je bil obsojen na 30 let zapore zaradi umora, desni pa na 20 let za isti zločin. Naša celica je bila mračna, umazana in vlažna. V celih 40 dneh, kar smo bili tu, se nismo smeli preobleči niti obriti. Bili smo silno ušivi in nesnažni ter nismo dobivali niti toliko vode, da bi se do sitega napili: po vrhu pa smo morali po živalsko piti vodo, ki je pritakala po nečedni železni cevi skozi špranjo v zidu. Le enkrat na dan smo dobivali malo riža na vodi in kosček kruha. Četudi smo prosili dan na dan, nismo mogli dobiti dovoljenja, da bi si smeli kupovati jedi na svoje stroške v gostilni. Na sv. dan smo bili tako lačni, da smo vsi jokali, končno so nam dovolili vsakemu kupiti pol kg po-

lente. Tako smo praznovali sv. večer. Vikar Pičinič je izgubil v 40 dneh 15 kg na teži, kar priča, da je moral pretrpeti precej gladu kakor njegovi tovariši. Mi svečeniki smo morali opravljati najbolj odurne posle v ječi, posle, kakor jih opravljajo samo zločinci po zaporih. Ko smo protestirali proti temu postopanju v imenu omike, so se nam rogali in nam grozili, da nas zapro v podzemeljskih temnicah, kjer ni bil izza beneške ljudovlade nihče več zaprt. Dasi smo bili duhovni, se nismo smeli udeleževati maše. ki se je obhajala vsako nedeljo v jetnišnici; če smo prosili za dovoljenje, smo morali slišati najostudnejša bogokletstva.

V celicah nismo bili sami, ker je prihajalo slednji dan 20 do 30 Jugoslovanov iz raznih zasedenih krajev, eni internirani, drugi obsojeni po voj-nem sodišču v Trstu; večina so bili poljski, pri katerih so iztaknili lovsko puško in jih zato obsodili na 18 do 28 mesecev zapore. Pripovedovali so nam, da so tržaške ječe polne jugoslovanskih duhovnov, odvetnikov in učiteljev, ki so jih Lahl zaprli iz istega

vzroka kot nas.

Po 40 dnevih ječe so nas razkropili po Italiji, nekatere so poslali v Sardinijo, druge v Kalabrijo, podpisani pa je bil interniran z nekim tovarišem sredi beneških lagun na malem otoku Sv. Frančiška puščavnika, kjer je frančiškanski samostan; prepovedano mu je bilo zapustiti otok. Ko smo zapuščali ječo, smo opazili, da so postale naše polne torbice znatno lažje; stražniki so bili pokradli skoro vsem perilo in obleko.

Nekemu delavcu iz Trsta so izmeknili 1900 K. Ker je zahteval svoj denar nazaj, so ga vtaknili za 6 dni v čisto temno celico, kjer je curljala voda s stropa in so mu dajali na dan samo kosček kruha. Vsi tovariši so potrdili, da je imel res s sabo 1900 K, ki so jih potem našli v kovčegih jetničarjev, ne da bi bili tatje zato kaj kaznovani.

Jasno je, da so dobili jetničarji glede nas posebna navodila, kajti ravnali so z nami slabše nego z zločinci, ki so bili obsojeni na mnogo let ječe. Podpisani vikar Pičinič je bil interniran 3 mesece in pol na otoku

celokupno deželno vladno na omenjeni Wiltschniggov slučaj. Naj pazi na Goljo, da ne bo po svoji stari navadi ustrelil zopet kaknega kozla, ker nevarnost je, da gre potem ljudska nevolja preko vladne glave.

Sicer bi bil pa že skrajni čas, da pride kakor druga tuja podjetja, tudi trboveljska premogokopna družba pod prisilno upravo. Saj je to povečini nemški kapital. Prisilna uprava bo produkcijo premoga dvignila. To je splošen državni interes, ker bliža se zima in celi Evropi, posebno pa Jugoslaviji, preti katastrofa pomanjkanja premoga. Žalosna šola preteklega leta nam mora biti živ memento. To nevarnost je treba pravočasno odstraniti. Prvi korak k temu je prisilna uprava.

Ničesar nimamo proti sedanjemu trboveljskemu ravnatelju g. P., ki je mož na svojem mestu, splošno priljubljen, ki je bil vedno zelo koncilijanten napram našemu narodu. Vedno je rad govoril slovenski in dobro obvlada naš jezik. Toda v Trbovljah, Hrastniku, Zagorju in v Ljubljani so še vedno nekateri zastopniki te premogokopne družbe, katerim je Jugoslavija trn v peti. Škodovali bi naši državi, kjer bi le mogli. Zavzemajo taka važna mesta, da naši mladi državi v neugodnem trenutku napravijo lahko ogromno škodo. Naj nas ne moti to, da se danes pridno uče slovenskega jezika in se sedaj po prevratu povsod silijo v slovenske kroge. Kdor jih pozna, dobro ve, da so v svojem srcu ostali stari neizprosni sovražniki našega naroda in da žele naši državi le pogin. Za to jim je treba pravočasno izviti orožje iz rok. Če se jih sploh ne odstrani, naj se jih da vsaj pod strogo nadzorstvo, da ne postanejo nevarni. Ob prevratu so bili ti ljudje ponitni kakor psi. Enega je le aretacija rešila pred gotovo smrtjo, ker bi ga bili drugače delavci ubili. Ta mož je živila, ki so bila namenjena do kosti sestradanemu delavstvu, pošiljal visoki gospodi na Dunaj, tako da mu je celo orožništvo enkrat zaplenilo dva zaboja bele moke pri tej mahinaciji. Rayno ta gospod je tudi oškodoval domačine kmete pri prodaji lesa za več stotisoč kron. Domačinom je plačeval les za 1/2 in tudi za 1/3 ceneje kot pa tujim tvrdkam. Te cene je mogel radi tega tako nizko diktirati, ker so bili domači prodajalci lesa navadno tudi vozniki družbe in kot taki oproščeni vojaške službe. Vedno je visel nad njimi Damoklejev meč, da bodo poklicani k vojakom, če ne bodo dali lesa po isti ceni, kot jo jim je narekoval ta med vojno vsemočnejši gospod, ki je z istim argumentom tudi operiral pri diktiranju plačila za vožnje lesa. Ta mož je še danes zelo močnejši. Sedi v Ljubljani in se rad pobaha, da ga nekateri gospodje od naše visoke birokracije vabijo k sebi na čaj. Na svo-

jih mestih so ostali tudi še vsi tisti gospodje trboveljske družbe, ki so naše navdušene fante rudarje preganjali in pošiljali k vojakom, ker so se navduševali in agitirali za jugoslovansko deklaracijo. Nekateri teh gospodov so pri malem štrajku med vojno, ki je izbruhnil radi kontrolnih znamk zagrešili zločin obrekovanja. Oni so vedoma po krivem obdolžili kakih deset neljubih jim rudarjev, da so ščuvali na štrajk. Pustili so jih odvesti v Gradec k vojaškemu sodišču, kjer so reveži presedeli par mesecev po nedolžnem v preiskovalnem zaporu, na kar so bili vsi razun enega spoznani nekrivim; obrekovalci pa so kljub temu dosegli pri vojaški oblasti, da so bili ti delavci odpušteni iz službe ter so morali iti k vojakom. Kdo bo popravil to vnebovpijočo kálico? Obrekovalci pa nosijo danes po koncu glave in čutiljo se varne kakor pod Avstrijo. Saj jih ščiti visok birokrat v Ljubljani ki vedno trdi, da brez teh strokovnjakov ne more izhajati. Človeška pravica pa zahteva, da ti ljudje prejmejo zaslužen kazen. Od pristojnih oblasti zahtevamo, da napravijo tozadevno svojo dolžnost. Dokaze imamo na razpolago. Te zadeve ne bomo pustili zaspati. Nadalje opozarjamo vladno, da se ravnatelj cemetne tovarne v Trbovljah vozi ponovno v Berlin. Svoje premoženje skuša spraviti na varno. Ta je bil najhujši zatiralec delavstva med vojno.

Kar smo pisali, so gola dejstva. Vemo še več! Če to ne bo zadostovalo, bomo nadaljevali. Od vlade pa zahtevamo, da stori svojo dolžnost, da vpelje nad temi ljudmi strogo kontrolo.

Priprava za plebiscit na Koroškem.

Ni zadosti, da je povzročila naša Narodna vlada toliko nepotrebnega zla na Koroškem, ampak se množijo še danes slučajji, ki kažejo kljub vsej dobri volji popolno nerazumevanje v upravi Koroške, kjer je vsak tak slučaj lahko odločilen za nadaljno politično mišljenje vsled bivšega nemškega terorizma nemško mislečih Korošcev. Neradi pišemo o tej stvari, toda bolje je spoznati se z manjšim zlom nego se kasneje vživeti v neizogibno zlo, zato priobčujemo sledeči članek iz peresa visokega srbskega oficirja.

Zavedni koroški kmetje iz zgor-njega dela Rožne doline so se po dolgem obotavljanju vendar odločili, da si po nasvetu merodajnih vladnih krogov uredijo zopet svoje gospodarske razmere, kajti reklo se jim je: meje stojijo zdaj trdno in mi vam ščitimo vaše domove.

Večja skupina se je podala na Kranjsko, da si nakupi za kmetijo potrebne konje, kajti njihove so jim pobrali Nemci.

Toda ker naše vlade še ne po-

svečeniki, redovniki, odvetniki in dijaki iz Šibenika ter okolice kakih 40 po številu. Cosenzi (Kalabrija): Paljević Štefica in Rade Dinka, učiteljci z Lošinja; Avgust Baričević, predsednik Narodnega doma na Vel. Lošnju ter Andrej Korčič, predsednik Hrvaškega društva v Uniji zraven Lošinja. V Sardiniji, po raznih vaseh: dr. Zuccon, odvetnik in poslanec v Pulj; Franjo Frankola, prof. v Pazinu; Stanko Rodič, sodnik iz Pazina; Mons. Mate Polonjo, škofji tajnik na Krku; Josip Pavačić, umirovljen župnik na Lošnju; Ivanka Opatić, Dujmović, Kastelan in Purčić, učiteljice na Čresu; Albert in Avgustina Razčić, učitelj na Voloskem; Zora in Ruža Ruzić, učiteljci v Kastellu; Janez Zajc, uradnik z Viča pri Ljubljani z ženo in sinom; Krivičić, finančni inspektor na Čresu; Marko Kurtini, stotnik s Sušaka; Eranc Kropec, uradnik posojilnice na Čresu, itd. itd.

Lahko se reče, da se nahaja zadržano velika večina razumnosti iz Istre, Dalmacije in Goriške internirana po Italiji. — Ivan Pičinić, vikar na Lošnju. P. P.

znajo zadosti, so imeli smolo. Pred durmi jim pusti vlada za visoke tisočake kupljene konje zapleniti ter jih na jesenicah na javni dražbi prodati.

Pridite, gospodje od vlade, zdaj na Koroško ter poslušajte po tem slavnem činu, ko je toliko kmetov zgubilo še zadnje pred nemškimi tol-pami rešene tisočake, ljudsko sodbo. Jaz sem to slišal na mestu.

Nemci se seveda smejejo v pest ter triumfirajo, kajti njihova pšenica cvete.

Ko je bil še Celovec zaseden, so tukajšnji merodajni civilni in vojaški krogi na vse načine prosili pri kompetentnih »kranjskih« uradih, naj ustavi varženje kranjskih trgovcev s konji, katerih se je izvozilo na stotine v Nemško Avstrijo. Bilo je vse zaman. Vsak mešetar je prišel z vsemi mogočnimi izkaznicami od najvišjih vladnih krogov.

Zdaj pa, ko je demarkacijska črta popolnoma zaprta ter si koroški kmetje tudi sami upajo nabaviti potrebno živino jim tega kranjski mešetarji ne privoščijo, kajti pri razprodaji na jesenicah se da napraviti še enkrat en dober »kšeft«.

La tako naprej! Kdor Korošce pozna, za tega izid plebiscita v kratkem ne bo več dvomljiv, če bo naša slavna deželna vlada na ta način pripravljala plebiscit. Kdor pa ne verjame, naj pride sem, pa bo slišal vse na lastna ušesa.

Jugoslavija.

Parlamentarni položaj.

j Belgrad, 24. avg. (Izv. por.) Parlamentarni položaj je še vedno nepojasnen. Odločitev leži na eni strani pri Črnogorcih, na drugi strani pri Korošcem Jugoslovanskem klubu. Ker se Črnogorci dosedaj še niso javno izjavili o svojem stališču napram vladi, se radikalci še vedno nadejajo, da bodo vendarle tudi nje pridobili za opozicijo, vsled česar bi postal položaj za vladno nevzdržen. Z demokratske strani pa se zatrjuje, da je vlada s črnogorske strani popolnoma sigurna in da radikalne intrige ne bodo imele nikakega uspeha. Tudi Jugoslovanski klub se v zadnjih dneh vedno bolj odtuja od radikalcev. Njegovi vodilni člani, ki so bili še pred par dnevi zelo bojoviti opozicionarci, se izražajo sedaj mnogo bolj popustljivo in spravljivo ter odločno odklanjajo vsako ožjo zvezo z radikalci. Ni izključeno, da prinese že prihodnji teden znatno zблиžanje med Jugoslovanskim klubom in vlado. — Narodni klub je zbran sicer polnoštevilno, ne more pa zavzeti še vedno nikakega stališča. Kakor vse kaže, vladajo v klubu ostra nasprotstva, ker se del klubovih članov z vso odločnostjo upira zvezi z radikalnimi šovinisti, dočim druga skupina v zaslepljenem sovraštvu proti demokratom zagovarja zvezo z radikalci na življenje in smrt. Tudi v tem klubu bo prišlo do jasnosti tekom prihodnjih tednov. Po današnjih dispozicijah je položaj za vladno razmeroma zelo ugoden, dočim se radikalci ne obetajo nikaki uspehi.

j Belgrad, 23. avg. V današnji seji narodnega predstavništva je podal min. predsednik Davidović obširno izjavo, ki obsega znane točke delovnega programa demokratsko-socijalistične vlade.

Sosedne države.

Madžarska.

Ginljiva proklamacija Jožefa. — Bog Madžarjev.

e Ldu. Budimpešta, 24. avg. (OKU.) Nadvojvoda Jožef je izdal nastopno proklamacijo na madžarsko ljudstvo: V najbolj usodepolnih urah najhujše krize sem prevzel vodstvo svoje ljubljene domovine. K temu me je bodrila samo zavest, da bom mogel morebiti pomagati onim, ki so z najiskrenejšimi vezmi zvezani z mojim srcem: svojim ljublim rojakom. Vodila mi je le namera, oteti jih iz trpljenja in jih dovesti do praga boljše

bodočnosti. Videč, da se naša domovina dviga iz propadanja in da se bodo mogle vršiti priprave za volitve brez ovir, tako da bo mogel narod res delovati po svoji volji in si ustvariti bodočnost, smatram, da je moje delo končano in vračam upravo v roke naroda. Odstopam s svojega mesta, vendar ostanem v dobrem in slabem še nadalje tukaj in sem na razpolago svoji madžarski domovini, za katero živim in umrjem z neomajno zvestobo do poslednjega diha. Bog Madžarjev naj blagoslovi naš ljubljani narod in naj nakloni naši domovini procvit.

Friedrichova vlada odstopila.

e Ldu. Budimpešta, 23. avg. (OKU.) Vsled danes iz Pariza doselele brzoglavke, kjer ententa izjavlja, da se ne more pogajati s sedanjo Madžarsko vlado in nadvojvodo Jožefom, je nadvojvoda Jožef danes odstopil od svojega mesta kot guverner Ogrske. V zvezi s tem je demisionirala tudi vlada Friedrichova. Nova vlada se sestavi v treh dneh.

Nemška Avstrija.

Vse meščanske stranke proti odcepitvi nemških pokrajin.

e Ldu. Nauen, 24. avg. (Brezž.) Iz Inomosta poročajo iz zanesljivega vira: Vse nemško-tirolske, nemško-štajerske in nemško-koroške meščanske stranke so sklenile, glasovati proti vsakršni mirovni pogodbi z Nemško Avstrijo, ki bi vsebovala določbe o odcepitvi delov teh dežel. Zato je pričakovati, da bo v nemško-avstrijski narodni skupščini zelo slaba večina za ratifikacijo mirovne pogodbe. Zlasti Tirolci so odločeni, odkloniti mirovno pogodbo, ako se Nemška Južna Tirolska ne prizna Nemški Avstriji. Državni kancelar dr. Renner je od tirolskega zastopa baje dobil naročilo, da v imenu Tirolske odkloni podpis.

Nemčija.

Prva zrakoplovna vožnja za potnike.

e Ldu. Friedrichshafen, 24. avg. (DunkU.) Davi je letalo za popotnike „Bodensee“ prvokrat pole-telo v Berlin. Z njim se je peljalo deset zastopnikov časopisja iz Berlina, Hamburga, Stuttgarta, Konstanc, Bazla in Stockholma ter literarni sodrnik družbe Hapag. Poleg teh so bile na krovu tri ženske in devet moških. Letalo je bilo opoldne nad Norimberkom, ob sedemnajstih je pristalo na letališču Staakenu pri Spandau.

Politični pregled.

p Sobotna „Narodna Politika“ priobčuje trezen uvodnik, v katerem ostro obsoja plemenski partikularizem, ki so ga začeli gojiti v sedanjem času hrvaški starčevićanci, še bolj pa šovinistična klika iz srbsko-radikalni stranki. List opozarja na to, kako ta agitacija izpodkopa temelje naše ujedinjene domovine in povdarja, da je dolžnost vsakega pravega domoljuba, da to agitacijo pobija. Treba je povedati ljudstvu, da smo s tem, ko smo priborili Jugoslavijo pridobili mnogo več, kakor če bi ustvarili Veliko Hrvaško ali Veliko Srbijo.

p Naš parlamentarizem. Belgrajske „Večerne novosti“ prinašajo daljši članek o našem parlamentarizmu. Med drugim pravi, da pri nas ni čistega in pravega parlamentarizma, ker igrajo pri nas osebni in strankarski interesi večjo vlogo nego narodni in državni. „Večerne novosti“ so neodvisen političen list in kot takšen pravi: „V teh težkih časih, ko od vseh strani grabijo po nas neprijateljske in grabilne roke, bo padla odgovornost na ene kot druge, ker vsled vladohlepnosti in svojih partizanskih ciljev niso hoteli sporazuma.“ — Dobro so te besede. Pa še nekaj! Način boja, ki se nam obeta v parlamentu, nas tudi ne bo kazal svetlo vredne in sposobne za svobodo. Kot predpriprava za ta boj se že vrše prekljanja po nekaterih hrvaških listih. Človek študira včasih, kje je pravzaprav zrno,

sv. Frančiška pustinja, koncem meseca aprila so ga pripeljali v Rim, kjer je ostal do začetka junija. Skozi vseh 7 mesecev svoje internacije ni prejel niti vinarja za svoje preživljanje od laške vlade; ko je naslovil prošnjo v tem smislu na notranjega ministra v Rimu, so mu odgovorili: „Vi ste duhoven, lahko se vzdržujete sami. Bili ste v zaporu, kjer ste dobivali hrano, toda ste neprestano prosili, da bi vas izpustili; torej skrbite sedaj sami za svoj živež.“ Ker podpisani ni mogel več izhajati brez dohodkov v Rimu, kjer je potrošil vsaj 12 lir na dan, je moral pobegniti iz Italije.

Moji rojaki so zaprti po celi Italiji; samo v Sardiniji jih je okoli 4000. Evo nekaj imen: v Rimu (Frascati-Camaldoli): dr. Anton Mahnič, škof na Krku, in brat Bernardin Baričević, kaplan na Vel. Lošnju. V Quailu Tadinu: Tončić, podnamestnik v Zadru; dr. Bogič, poslanec iz Šibenika; Ante Nižić, župnik na Lukoranu (na dolgem otoku kraj Zadra); brat Bono Sarić, župnik v Kfeli pri Kninu; Parenta prof. bogoslovja v Zadru; Cvetič, veroučitelj v Zadru; drugi

pa ga seveda ne najde, ker so v večini slučajev ti napadi nestvarni, izvirajoči le iz osebnosti in trme.

p Izročitev poslanca Kristana. „Hrvat“ poroča, da je došla imunitetnemu odseku Narodnega predstavništva prošnja ljubljanske sodnije, naj se ji izroči poslanec in sedanjí minister Kristan, ker je obdolžen prestopka zakona proti oduštvu in tihotapsivu. Imunitetni odsek je izročitev odklonil.

p Dr. Trumbić pride v Beograd. Riječ SHS javlja, da pride minister zunanjih poslov dr. Trumbić te dni v Beograd.

p Napeti odnošaji med Jugoslavijo in Romunijo. Posebni dopisnik „Journala“, Henri Barbie, je odposlal svojemu listu poročilo o odnošajih kraljestva SHS z Romunijo. Brzojavna vest, ki jo je odstopil obenem tudi belgrajski „Epohi“ v objavo, slove: Odnosaji med kraljestvom SHS in Romunijo so zelo napeti. Dosedaj sicer še ni bilo nobenega odkritega sovražnega spopada, toda v Beogradu krožijo čimdalje bolj vznemirljive vesti. Vlada in politični krogi v Beogradu so skrajno pesimistični, ker vidijo, kako se čimdalje resneje in pogostejše ponavljajo imperijalistične manifestacije in pretnje časopisja in politikov v Romuniji, s katero je kraljestvo SHS želelo živeti v najboljših odnošajih: toda vsi brez izjeme izjavljajo, da se kraljestvo SHS v nobenem primeru ne more odreči srbskemu Banatu, ki mu ga je sicer prisodila tudi mirovna konferenca. Kraljestvo SHS, ki je pristopilo k zvezi narodov, upa, da bo ta zveza narodov ukrotila imperijalizem romunskih politikov; toda vtis, katerega sem dobil o priliki svoje enquete v tej stvari, je ta, da je kraljestvo SHS odločeno, kljub vsem možnostim obdržati Banat za vsako ceno. Ako Romunija ne razume, oziroma ne razume in napade, tedaj bo naletela na odločen odpor. Srbska vojska je pripravljena, da odgovori na vsako eventualnost. S svoje strani pripominjam, da se kraljestvu SHS nikakor ni treba bati Romunije, seveda, ako bo razorožitev Bolgarije zavarovala mejo kraljestva od te strani.

p Naš poslanik v Bukarešti. Za izrednega poslanika in pooblaščenca ministrstva v Bukarešti je imenovan Dragomir Janković, dosedanjí izredni poslanik v Madridu.

p Papež proti komunizmu. Kakor poroča milanski „Avanti“, namerava papež v kratkem izdati enklíko proti komunizmu in revolucijonarno socialističnemu gibanju. Razen tega razmotrivajo v vatikanskih krogih načrt o ustanovitvi velikopoteznih organizacij za tovarniške in poljedelske delavce, ki naj se razširijo po vsem svetu.

p Preprečen boljševiški puč v Curihu. Ldu. Inmost, 24. avgusta. (Dku.) Kakor poroča ježnotirolski list, so se boljševiki v Curihu nameravali osvetiti načelniku švicarskega generalnega štaba, polkovniku Bondereggerju, ker je Sonderegger energično preprečil dva pokušaja boljševikov, organizirati v Curihu puč. Kolovodja boljševikov je poljski žid Schlens Littmann.

p Angleški poslanik v Parizu lord Derby zapusti svoje mesto. Nadošlečal ga bo podkralj indijski lord Harginge.

p Interesi Francije v Turčiji. „Journal des Debats“ izvaja v članku o interesih in pravicah Francije v Turčiji: Razpad Turčije bi imel za Francijo zle posledice. Zato mora Francija, kakršnakoli bodi usoda, ki jo ima Turška pričakovati od mirovne pogodbe, izvesti uporabo po berlinski pogodbi priznanega načela subrogacije. Francija mora dobiti vse svoje stare pravice in vse obnove. Jamstva in obveznosti mora zavarovati otomanska država, kakor tudi one države, ki so anektirale prej otomansko ozemlje. Preverjeni smo, da britanska vlada ne bo s premarljivimi agenti zbudila vtisa, da se zoperstavlja pravici.

Dnevne vesti.

dn Odhod italijanske misije iz Ljubljane. Poluradno se poroča: V soboto 23. t. m. je šef medzavezniške misije v Ljubljani, kr. italijanski major Pentimalli, službeno naznanil predsedništvu deželne vlade, da se 24. t. m. na višje povelje misija razide. Italijanski člani misije so 24. t. m. zapustili Ljubljano in se odpeljali v avtomobilih preko Trbiža na Dunaj. V primorskih begunskih krogih je novica že v soboto zvečer vzbudila radostno in veselo razpoloženje. V teh krogih se je tudi z gotovostjo zatnjevalo, da Italijani pomaknejo do 25. t. m. svoje čete ob sedanji demarkacijski črti na črto Divača. Ljubljano zapuščajóči Italijani so nam zatnjevali, da se vračajo z veseljem — v Rim. Že ob 1.45 v nedeljo so prvi Italijani z ekspresnim vlakom odšli. Bili so to karabinerji in razni slugi, med njimi neki Galante, slovenski tolmač, ki je italijanskim oficirjem tolmačil pisavo slovenskih časopisov, čital jim je dnevno „Jugoslavijo“, „Večerni list“, „Slovenski Narod“ in „Slovenac“. Zanimivo je dejstvo, da je skušala italijanska misija povsem natihome, neopaženo izginiti iz Ljubljane, brez vsacega oficijelnega slovesa. Še pri ostalih članih ententine misije se niso poslovili. Italijani se v Ljubljani gotovo niso dobro počutili, saj so se lahko vsak trenutek prepričali, kakšno mnenje imajo Jugoslavlani o njih. Ker je za potovanje v in skozi Italijo potrebno dovoljenje italijanske oblasti, se bodo morali begunci in drugi potniki obračati tozadevno na italijansko misijo v Beograd, ali na Dunaj, dokler ne pride v Ljubljano italijanski konzul, ki je baje že imenovan.

dn Pozor potniki v zasedeno ozemlje! Ldu. Ljubljana, 26. avgusta. Kakor se nam poroča, so Italijani popolnoma zaprli demarkacijsko črto in ne dovolijo nikomur brez posebnega vizuma potovanje v po njih zasedeno ozemlje. Toliko v opozorilo potujočemu občinstvu, dokler se ne določijo novi pogoji za prekoračenje demarkacijske črte.

dn Poštni promet z Italijo je zopet vpostavljen.

dn Telefonski promet z Dunajem je zopet odprt.

dn Železniška zveza med Zagrebom in Budimpešto. Obnovljena je direktna železniška zveza med Zagrebom in Budimpešto preko Pečuha. Prav tako je uvedena zopet direktna železniška zveza iz Zemuna preko Novega Sada in Subotice v Budimpešto.

dn Velik ljudski shod. V nedeljo, dne 31. avgusta se vrši na Suhi med Dravograd-Libeličami velik ljudski shod. Govorijo dr. Ravnik in drugi. Sodeluje tudi oddelek „Glasb. Matice“ iz Maribora. Po shodu ljudska veselica, šaljiva pošta, žrebanje dobitkov itd. Začetek ob 10. uri. Komur je za blagor naše domovine, za lepšo bodočnost našega Korotana, naj pride!

dn Dne 7. septembra se vrši ob Baškem jezuru pod Beljakom na skrajni severni točki Jugoslavije velik ljudski tabor. Vsa društva se naprošajo, da se oziraje na ta tabor njih prireditve po možnosti ne vrše na ta dan. Natančnejše poročilo se objavi v kratkem.

dn Kasacijsko sodišče za Slovenijo. Riječ Srba-Hrvata-Slovenaca poroča, da bo predložila vlada nar. predstavništvu zakonsko osnovo o ustanovitvi najvišjega in kasacijskega sodišča za Slovenijo in Dalmacijo s sedežem v Zagrebu.

dn Pravosodni in državoslovni državni izpiti. Pravosodni in državoslovni državni izpiti bodo v drugi polovici meseca septembra in oktobra 1919 v sodni palači v Ljubljani. Prošnje za pristupitev k izpitu naj vložijo kandidati do 10. septembra 1919 pri predsedstvu izpraševalne komisije za pravosodni in za državoslovni državni izpit v Ljubljani (sodna palača, prvo nadst. št. 70. S kolkom za 2 kroni kolkovanim prošnjam je treba priložiti spričevalo zrelosti, absolutorij, knjigo glasilnico (index) in spričevalo o o-

pravilnem pravozgodovinskem izpitu. Dnevi izpitov se razglase na sodni deski v II. nadstropju sodne palače v Ljubljani pri sobi št. 123. Kdor želi biti obveščen osebno po pošti, naj priloži prošnji frankiran zavilek s svojim naslovom.

dn Potovanje v Nem. Avstrijo. Kakor nam poroča nem. avstrijsko zastopstvo v Ljubljani, je uvedena za potovanja v in preko Nem. Avstrije od 23. t. m. enotna taksa za visum in sicer v znesku od 750 K. Pismenim prošnjam za visum naj se vedno priloži tudi potno dovoljenje, denarni znesek za takso in že frankiran povratni pismenski ovoj. Pri prošnjah za potovanje v nem. Štajersko in Koroško pa se mora poleg navedenega priložiti še dovoljenje dotične (štajerske ali koroške) deželne vlade oziroma dovoljenje policijskega ravnateljstva v Gradcu. Predno se ni doseglo tozadevnega potnega dovoljenja nemških oblasti, naj se sploh ne vloga prošnja za visum na zastopstvo Nem. Avstrije.

dn Polovična vožnja v toplice. Z odlokom ministarstva saobračaja z dne 17. julija 1919, št. 9885/19 se je dovolila posebnom komu zdravilnih, v kraljestvu SHS se nahajajočih toplic v sezljski dobi polovična vožnina po progah državnih železnic na sledeči način ozi. pod sledečimi pogoji: Posetniki toplic kupijo na odhodni postaji vozovnice poljubnega razreda za celo ceno. Te vozovnice so veljavne tudi za povratek, vsled česar se jih pri nastopu ne sme oddati. Kot toplice se smatrajo sledeči kraji: a) v Sloveniji: Toplice na Dolenjskem, Topolšiče pri Šoštanju, Dobrna pri Celju, Rogaška Slatina, Radenci, Rimske toplice, Laško in Čatež pri Brezjah. b) v Srbiji: Arandjelovačka, Vranjska, Vrnjačka, Koviljača, Matruška, Mladenovačka in Ribarska. c) na Hrvatskem in v Bosni: (razglšenje sledi). Nadaljne informacije dobe posetniki toplic pri vodstvu dotičnih toplic.

dn Slovo. Poročnik Janez Drago, poveljnik 5. čete 47. peš. polka je zapustil danes svojo četo. Z njim je izgubila četa svojega najboljšega poveljnika. Priljubljen pri vseh je spravil svojo četo v vrsto najboljših. Bil nam je vsem, v težkih in veselih dneh najboljši brat in neprecenljiv tovariš. 5. četa si je pod njegovim poveljstvom pridobila neprecenljivih zaslug za tužni, a sedaj osvojeni Korotan. Sedaj je odšel, a s sladko zavestjo v srcu, da je storil vse, kar je bilo v njegovih močeh in da mu je domovina dolžna zahvalo. 5. četa ga pa ohrani v najlepšem spominu.

dn Imenovanja pri južni železnici. Imenovana sta revidentom: progovna nadziratelj Ivan Gregorič in Gašper Pezdri v Ljubljani. — Pristavom sta imenovana: Anton Masle, asistent v Ljubljani in Ivan Strazicky, asistent v Mariboru.

dn Navodila za I. jugoslov. dijaški srednješolski svobod. shod v Celju. Vsem onim tovarišem, ki se mislijo udeležiti našega shoda, javljamo sledeče: Hrana in stanovanje je za vse one tovariše, ki se pravočasno javijo, preskrbljena za 3 dni, to je 31. avgusta, 1. in 2. septembra. Na vseh železnica našega kraljestva so udeleženci deležni 50 odstotkov popusta l. s. na državnih železnicah od 25. avgusta do 7. septembra, na južni železnici pa od 29. avgusta incl. do 4. septembra. V svrhu znižanja železniške vožnje se morajo tovariši zglašiti pri pristojni železniški blagajni z sledečimi dokumenti: 1. zadnjim šolskim izpričevalom, 2. posebnim pozivom priprav. odbora, ki se jim bo odposlal, potem, ko so se javili priprav. odboru v Celje, 3. od najbližje politične oblasti potrjeno identično izkaznico. Na državnih železnicah dobe udeleženci polovične vozne listke, na južni pa pri vožnji v Celje celi vozni listek, ki velja tudi za povratek. — Pripravljalni odbor.

dn Iz učiteljskih krogov. Neznosno zapostavljanje učiteljstva pri vseh uradnih zadevah istemu jemlje ugled. — Vsi uradi so že dobili iz-

plačane draginjske doklade, le učiteljstvo ne, ker za to baje nima časa dež. knjigovodstvo.

dn Sprejemanje finančnih stražnikov za nove kraje je prepuščeno pokrajinskim vladam, vsaki v svojem področju. Njihove plače se bodo razdelile v istem razmerju, kakor jih imajo srbski finančni stražniki. Ravno tako bodo pokrajinske vlade tudi sprejemale finančne pripravnike ter liste izbranih pošiljale ministru za finance v odobrenje.

dn Društvo državnih pisarniških uradnikov. Ustan. občni zbor se vrši dne 7. sept. t. l. ob 16. uri v prostorih odpravnništva deželne vlade na Bleiweisovi cesti v Ljubljani. Vabimo vse člane, da se istega polnoštevno udeležijo. Pripravljalni odbor.

dn Tobačna glavna trafika na Javorniku št. 40 je razpisana v oddajo po javnem natečaju. Prednost pri oddaji imajo invalidi, vdove in sirote po padlih vojaki in oficirjih. Podatki so razvidni iz natečajnega razglasa, ki je nabit na uradni deski pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Ljubljani in pri obč. uradu v Koroški Beli.

dn Kateheti uljudno vprašamo poverjeništvu za uk in bogočastje, kaj je z našo remuneracijo za pouk krščanskega nauka, ki se nam je obljubila z naredbo celokupne deželne vlade za Slovenijo z dne 14. febr. 1919 št. 361 točka II. § 9 priobčeno v „Uradnem listu“ z dne 20. febr. 1919. Za prvo polovico leta bi se nam morala izplačati ta remuneracija že dne 1. avg.; danes pa imamo že 20. avgusta, toda niti en vinar se nam še ni nakazal. Od same božje besede vendar ne moremo živeti!

dn Madžarski mrtveci v Baranji. Po pripovedovanju potnikov iz Baranje potegnejo vsak dan iz Donave veliko število mrtvecev, ki jih prinaša Donava iz Madžarske. Baje njih število tako narašča, da so oblasti odredile, naj se jih ne vlačijo več ven.

dn Drobiž zagrebske občine. Kakor poročaja iz Zagreba, se občinstvo kar trga za novolzdani drobiž zagrebske občine, ki ga hočejo hraniti za spomin na današnje razmere. Drobiža, ki se ga je izdalo za okroglo 200 000 K, bode kmalu zmanjkalo v kljub temu, da je komaj par dni v prometu in merodajni krogi so prisiljeni razmišljati o novem izdanju.

dn Samomor. V Zagrebu so našli na nekem vrhu pod slivo mrtvega vojaka z imenom Senta Milič. Ugotovilo se je, da se je obesil, pa pa se mu je vrv utrgala, ko je bil že mrtev. Milič se je nahajal že tri dni v bolnišnici, nakar je zginil. Baje je izvršil samomor iz strahu pred neozdravljivo boleznijo.

dn Zagonetna smrt. V Belovaru so našli v nekem kanalu mrtvo možko truplo. Dotičnik je 180 cm visok in od 30—40 let star. Našel se je pri njem monogram F. C. Truplo je ležalo že več mesecev v kanalu, vendar pa se je še dalo dognati, da je umrl nasilne smrti.

dn Svojo ženo ubil in mrtvo truplo razkosal. 20. t. m. se je začela v Zagrebu razprava proti poštenu slugi Stjepanu Sokaču, ker je ubil svojo ženo, mrtvo razkosal in posamezne dele vrgel v kanal.

dn Roparski umor v hotelu. V hotelu Madžara Barta v Virovaru so našli v stranišču razmesarjeno truplo nekega bosanskega trgovca, ki je odšel od doma 1. t. m. z večjo svoto denarja na kupčijsko potovanje in pri tem brez sledu izginil. Preizkava kaže, da je omenjenega trgovca umoril najbrže hotelski sluga s pomočjo sobarice. To je že tretji umor, ki se je dogodil v imenovanem hotelu.

dn Pazite na otroke! 4 letna hči služkinje Ivana Zupan iz Breznice na Gorenjskem se je igrala z drugimi otroci na hodniku nad hlevom. Ker ni bil hodnik dosti zavarovan, je padel otrok na tla, si zlomil levo roko ter se tudi notranje močno poškodoval. Nahaja se v bolnici v Ljubljani.

dn Nesreča pri delu. Ko je dne 21. avgusta v Mekinjah pri Kamniku

stal na lestvi Fran Podbreznik, zid pom. se je po neposrednosti približal toku z visoko napetostjo, ki ga je potegnil k sebi s tako močjo, da mu je prežgal meso na desni roki in nogi do kosti. Ko sta še le obe varovalki zgoreli, ga je izpustil tok, na kar je padel z visočine 4 m na tla in se vrhu tega poškodoval na glavi. Prvo pomoč po nesrečenemu nudil je g. dr. Polec iz Kamnika, na kar so težko ranjenega prepeljali v deželno bolnico.

dn Oddaja tobačne glavne trafike v Mariboru. Tačasna tobačna glavna trafika v Mariboru, Franc Joževa cesta št. 9 je razpisana v oddajo potom javnega natečaja. Ponudbe, ki morajo biti napravljene na predpisanem uradnem obrazcu, se morajo vročiti do 3. sept. 1919 ob 10. uri v zaprtih in zapečatenih uradnih zavetkih pri finančnem okr. ravnateljstvu v Mariboru, kjer dobe interesentje tudi vse tozadevne natančnejše podatke. Invalidi iz za zadnje vojske ter vdove in sirote v tej vojski padlih ali umrlih vojakov imajo prednost pred drugimi ponudniki.

dn Povratek v Belgrad. Znamenita in splošno priljubljena 15. letna violinistka Marija Tomičinska, ki je nastopila v Belgradu pred regentom z največjim uspehom, se poda sedaj na posebno povabilo zopet v Belgrad, kjer priredi več koncertov. Upamo da bo priznana umetnica posetila tudi nas, predno odide na svojo nadaljnjo turnejo na Francosko in Angleško.

dn Otrok ne k strojem! Na Erjavčevem podu v Vižmarjih so mladi žito. 11-letni sinko Stanko razvezoval je snopce. Neki delavec mu ukazal, naj odpre vrata pri mlatilnici, in fant, hoteč ga ubogati, poskuša, da bi odprl vrata. V tem trenutku ga dregne po nesreči neka deklica, da je zašel z lovo roko v mlatilnico, ki mu jo je pri tej priči odtrgal nad komolcem. — Zopet en invalid več.

dn Hoteli so se ohladiti, ker so „punco“ dobro prodali. Ko so se 24. t. m. zjutraj vračali delavci iz večške papirnice domov iz gostilne, hoteli so se med potjo vsled prestanega nočnega krokanja nekoliko ohladiti. Ivan Žulovec pa je od veselja, ker so neko punco fantu dobro prodali, začel s samokresom streljati v zrak. Samokres je bil pa v Žulovčevem žepu tudi preveč segret in ni hotel Žulovca na vsak ukaz ubogati, da bi streljal. Žulovec pa, videč samokresovo nepokorščino, ga začne natančneje ogledovati, pa glej smolo; ravno v tem trenutku stopil je Ivan Robljek k Žulovcu, ko se je samokres sprožil, tako da je Robljeka zadelo v stopal desne noge. Zadnjo besedo o kupčiji in slavnostnemu streljanju bo imelo sodišče.

dn Smrtna obsodba. Pred osljudnim vojaškim sodiščem je bil obsojen na smrt delavec Josko Drenovac iz Gjurgenovca radi roparskega umora.

dn 28 let v ječi. V Zagrebu se je vršila razprava proti 50-letnemu Janku Lechner, tapetarskemu pomočniku, radi tatvine. Dobil je osem let težke ječe; vsled sličnih zločinov je predsedal že dvajset let. Predsedal bo skoro gotovo polovico svojega življenja v zaporu.

dn Izpremema poštnega okraja. Vasi Št. Iij, Logavas, Škufice i. dr., prej podrejene poštnemu uradu Vrba, spadajo od sedaj k poštnemu uradu Sv. Jakob v Rožu.

dn Mistinjska podružnica Slov. plan. društva Slovenjegradec naznanja, da se je nekdanja nemška kočna na gori Urška vzela od podružnice v oskrbo in se je ista dne 15. 8. 1919 otvorila. Za hrano in izvrstno pijačo je preskrbljeno. Ker je gora Urška radi lahkega dohoda, kakor krasnega razgleda znana po celi Štajerski in Koroški, se slavno občinstvo vabi, da isto mnogoštevilno poseti.

dn Preizkušnje za pomočnike pred obrtnooblastveno preizkuševalno komisijo v Ljubljani se bodo vršile meseca septembra. Prošnje za pripuštev k preizkušnji je vlagati do 1. septembra t. l. Natančnejši podatki so

razvidni iz razglasa v „Uradnem listu“ št. 134 z dne 18. t. m.

dn Smola. Srbskim oblastim se je posrečilo prijeti znanega roparskega poglavarja Srdana Nackovića, ki je sredi meseca maja s svojo četo oropal blizu Aikšića vojne transporte. Vzrok roparjevi smoli je nezgoda, ki se je pripetila njegovemu bratu, da mu je na odmoru eksplodirala bomba, ki je njega samega ubila, brata Srdana pa težko ranila. Ostali tovarši, trije po številu so bili le lahko ranjeni in so pobegnili. Srdan Nacković se nahaja sedaj v belgrajski vojaški bolnici, kjer ga stražijo.

dn Učni tečaj za babice se prične s prvim oktobrom. Več v zadnjem „Uradnem listu.“

dn Otroci ne smejo nikdar uživati alkohola. Alkohol jih stori nerazvorne, moti zdravo krepko spanje in otežkočuje učenje. Njih možgani in živci postanejo razdraženi, vsled česar so pojavi pri otrocih kaj rada svojeglavnost, jeza, lažljivost itd. Otroci, kateri uživajo alkohol, četudi v pravih količinah, zbole hitreje in hujše kot oni, ki se vzgajajo abstinentno. — V Sloveniji štejemo danes vsled alkoholizma staršev 8000 telesno ali duševno degeneriranih otrok.

dn Velik letni sejm se vrši dne 1. septembra v Pliberku. Ker ga že dve leti ni bilo, bode udeležba gotovo zelo velika, posebno še, ker je mesto Pliberk postalo središče slovenske Podjune.

dn Naseljevanje na Angleškem. Iz Londona se poroča: Uradno je bila izdana važna naredba glede naselitve v Veliki Britaniji. Vsak tujec, ki je državljan starih sovražnih držav, se ne sme vrniti v Veliko Britanijo, ne da bi imel izrecno dovoljenje državnega tajnika za notranje posle. Vsi drugi tujci katerekoli narodnosti smejo pristati na Angleškem, ako imajo zadosti denarnih sredstev, da se morejo vzdrževati ali ako imajo trajno službeno mesto. Razen tega morajo imeti izkaz trgovinskega urada, ki ga mora izposlovati delodajalec. Nova naredba stopi že 1. septembra v veljavo.

dn Išče se Franc Ferjančič, roj. 1. 1892 v Ložah pri Vipavi, ki je služil po prevratu pri stražnem bataljonu na Ledini v Ljubljani. Kdor ve kje se nahaja, naj javi Posredovalnemu uradu za begunce v Ljubljani.

dn Inteligentna, skromna begunska družina, obstoječa iz 3 do 4 članov, želi sprejeti oskrbovanje manjšega posestva na Slovenskem. Mož je več vseh upravnih in gospodarskih poslov, žena izurjena v panogah gospodinjstva. Ponudbe z navedbo glavnih pogojev sprejema Posredovalni urad za begunce v Ljubljani.

Ljubljanske vesti.

1 Odhod 26. srbskege pešpolka iz Ljubljane. Včeraj ob 5.15 dopoldne se je odpeljal iz Ljubljane 26. srbski pešpolk, ki je bil ves čas izza preobrata v glav. mestu Slovenije. Pri odhodu so bili navzoči predsednik deželne vlade za Slovenijo dr. Brejc, kot zastopnik mestne občine ljubljanske dr. Zarnik, profesor Ilesič, od vojaške strani polkovnik Vukasović, major Andrejka in mnogo drugih oficirjev. Predsednik deželne vlade za Slovenijo se je v imenu vse Slovenije zahvalil poveljniku polkovniku Milosavljeviću, vsem oficirjem in moštvi tega vrliga polka. Poveljnik polkovnik Čedomir Milosavljević se je v svojem imenu in v imenu vseh oficirjev in vsega moštva moštva polka ginjen zahvalil gospodu predsedniku za lepi pozdrav in izjavil, da polk ne bo pozabil Slovenije in njenega glavnega mesta, ki ga je vzljubil iz vsega srca. Ob sviranju vojaške godbe se je krasno ovenčani vlak odpeljal iz kolodvora.

1 Pogreb gosp. Janko Dimica, strojnega stavca v „Učiteljski tiskarni“ je pokazal kako je bil pokojni priljubljen tovariš in dober mož. Pogreba se je udeležilo mnogoštevilno sokolstvo z naraščajem in vojaško godbo, dru-

štvo tiskarskih pomočnikov, pevci in veliko občinstva.

1 Magistratni uslužbenci in nova draginjska doklada. Občinski svet ljubljanski je že v svoji zadnji seji meseca julija t. l. sklenil, da se bo istočasno in v isti izmeri kakor državnim uslužbencem nakazala tudi mestnim uslužbencem nova povišana draginjska doklada. A glej: državni uradniki in drugi državni uslužbenci so že 1. avgusta oziroma naslednje dni prejeli to doklado, mestni uslužbenci pa čakajo zaman na to, tako krvavo potrebno regulacijo draginjskih doklad. Baje se jim niti 1. septembra ne misli izplačati. Zakaj to zadržavanje že dovoljenega poviška draginjskih doklad? Občinski svet ljubljanski je sam uvidel, da so mestni uradniki, posebno oni nižjih činovnih razredov, pomožni uradniki in drugi uslužbenci enako vredni z onimi v državni službi, ker se od njih zahteva enaka šolska izobrazba in enako delo, zato je privolil v silčno povišanje draginjske doklade. Toraj izplačajte jim takoj, kar jim gre! Vsa smo v demokratski državi!

1 Aprovizačni pododsek uraduje vsak torek od 8 do 11. ure na magistratu Galetova hiša pritičje in ne več v veliki magistratni dvorani. (Krušna komisija vsled tega v torkih ne posluje za stranke.)

1 Ljubljanski prodajalci sladkorja se vabijo, da se zglase takoj z sladkorni centrali pri g. ravnatelju Lileko radi nakazila sladkorja. Kilo-gram sladkorja v nadrobni prodaji 7 K 60 v. Sladkor se prodaja na odrezek št. 1 sladkornih izkaznic za avgust.

1 Društvo inženjerjev v Ljubljani vabi svoje člane na izvanredni občni zbor danes ob 20. uri v dvorano mestnega magistrata. Razpravljalo se bo definitivno o obliki stika z drugimi jugoslovanskimi inženjerskimi društvi. Ker je zadeva za društvo in njega prihodnost zelo važna, pozivajo se vsi člani, da se zborovanja polnoštevilno udeležijo. Za razpravo se naj pripravijo s proučenjem v prvi številki društvenega glasila objavljenega načrta pravil za združenje. Člani, ki še lista niso dobili, se naj javijo pri odboru pismeno s polnim naslovom.

1 Zveza poštnih organizacij v Ljubljani sklicuje za 27. t. m. ob 19.45 sejo širšega odbora v pisarniški dvorani na glavni pošti. Pridite polnoštevilno. — Odbor.

1 Francoske čete zapuščajo Jugoslavijo. Včeraj in danes so se peljali skozi Ljubljano proti Trstu večji transporti francoskih kolonijalnih čet. Dosedaj še ni jasno, ali namerava Francoska demobilizirati svojo armado namenjeno za vpad v Madžarsko, ali pa misli s svojimi četami zasedati dosedaj od Italijanov zasedeno ozemlje. Gotovo pa je, da bodo dokonca tega meseca zapustile vse francoske čete jugoslovansko ozemlje.

1 Šparta—Illirja 1:2. Pri včerajšnjih fudbalskih tekmah je zmagala Ilirja nad Sparto z 1:2 goalima. Podrobnejše poročilo še prinesemo.

1 Veliko cestno dirko na progi 50 km priredi klub slovenskih kolesarjev Ilirja v Ljubljani dne 21. septembra. Dirkalno se bo iz Vranskega v Ljubljano za klubovo prvenstvo 1919. Po dirki razdelitev nagrad z veselico. Športniki, ki bi se hoteli udeležiti dirke, a niso člani kluba, naj se pravočasno prijavijo v klub.

Narodno-socijal. stranka.

Ljubljanski zaupniki NSS. Podpisani odbor vas vabi k sestanku, ki se vrši dne 28. avg. od pol 20 uri v Mestnem domu (mala dvorana). Dnevni red: Ustanovitev krajevne organizacije NSS. Z ozirom na nujnost in važnost sestanka, zanesljivo računamo na vašo udeležbo. Pripeljite s seboj tudi kakega družega somišljenika, ki bi hotel delati za našo stvar. Prip. odbor.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah!

Dopisi.

d Mošnje. Tudi v naši občini je v petek večer toča napravila velikansko škodo na jesenskih pridelkih. Ajda je deloma uničena. Drugi pridelki zelo poškodovani. Sadja tako ne bi bilo veliko letos; zdaj je pa še od tega mnogo nezrelega odpadlo. Tudi dreva je vihar precej polomil. Listja in mladik je kar vse zeleno pod drevesi. Revez kmet, ki ga je obiskala nesreča.

d Iz Kočevja. Blizu se pričetek šolskega leta in zadnji čas je, pričel z urejevanjem šolskih razmer. Pri nas imamo na gimnaziji ravnatelja, ki je bil do preobrata hud nemškutar. Mož je bil član nemškega profesorskega društva, podpiral baje pridno Šudmarko in Schulverein. Kazal se je Nemca v taki meri, da do preobrata sploh nismo vedeli, če zna tudi slovensko. Takšen profesor naj sedaj vzgaja našo mladino, ki je komaj še le osem mesecev Slovenec in tudi to le zaradi tega, ker mu za enkrat bolje kaže. Sploh smo radovedni, kedo ga je na to mesto postavil, ker on kot duhovnik vendar ni sposoben za gimnazijskega ravnatelja, medtem ko je na kočevski gimnaziji par drugih profesorjev, ki so bolj zmogni in zraven tega zanesljivi Slovenci. Vsi njegovi nemški tovariši so že odslovljeni iz službe, torej zadnji čas je, da se tudi W. pošlje kamor sliči. Vendar ne bomo najhujšega in Slovencem nevarnega nemškutarja gledali na ravnateljskem mestu. Mi imamo sicer veliko potrpljenja, mislimo pa, da danes vendar lahko zahtevamo slovenske učitelje, kar gotovo tudi državi ne bo v kvar. Upamo torej, da Deželna vlada malo več pozornosti obrne na Kočevje.

d Novomesto. Na cerkvenem prošenju pri sv. Roku poleg Novega mesta, ki se je vršilo 17. t. m., se je pokazalo, da so naši fantje vkljub petletni vojni še ohranili svojo vročo kri. Že proti večeru sta prišla na ljudsko zabavo znana prepečaka A. Bartolj in Ivan Vindišman, ki sta brez posebnega povoda napadla Fr. Šoberja in dva njegova tovariša. Šober se je junško branil in hitro spravil Bartolja podse, ker pa sta ga obadva tovariša v sili zapustila in je Vindišman priškočil Bartolju na pomoč, se je zadnjemu posrečilo obvladati ga, nakar ga je začel neusmiljeno obdelavati z odprtim nožem. Dasi je zgubil valed dobljenih ran Šober mnogo krvi, je vendar s pomočjo dobrih ljudi šel peš do bolnice usmiljenih bratov, kjer čaka sedaj ozdravljenja in — sodnijske obravnave.

d Iz Strnišča. Te dni so darovali naši narodno zavedni železničarji bivajoči kot tržaški begunci v taboriškem okraju „Mlada Boleslava“ tukajšnjemu otroškemu zavetišču 80 K, katere so nabrali v lastnoročno popravljenem kegljišču. Vrtilim železničarjem ki so iz Trsta donesli toliko rodoljubnega čuta, kličejo naši malčki iskren Bog plačaj! — Hvala tudi taborišskemu predstojništvu, ki je z ozirom na rodoljubni namen dovolilo popravilo kegljišča in dalo zato potrebna sredstva.

d Ptuj. Trgovcu Senčarju je bilo ukradenega za 28 000 K sladkorja. Na izsleditev tatov je razpisana nagrada 1000 K. Privatnemu detektivu Jeriču se je posrečilo priti na sled petnajstim tatovom.

d Ptuj. Utonil je 20. avgusta popoldan soper Lovro Bražijo tukajšnje ekspoziture sap, bat. Kopal se je v Dravi za vojaškim vežbališčem. Nesrečnežu je bila prepoznana pomoč. Doma je bil iz Vačije pri Lutji na ryanjskem. Pogreb se je vršil dne 22. avgusta ob 17. uri v Ptuj.

d Ptuj. V našem demokratskem (!) Ptujju je dandanes toliko milostivih, da se navsezadnje več ne spozna, katera gospa deli milosti in katera je nemilostiva. Nočemo žaliti naših slovenskih gospa, ker so v obče vrle narodne žene in ljubeznive matere, hočemo le konstatirati, da je naziv „milostiva“ srednjeveški nemški preostanek, torej je to nenaroden in poleg tega tudi nedemokratski naziv, ki nikakor ne povzdiguje ugleda naših slovenskih žena. Nasprotno pa vse-

buje beseda gospa vse vrline slovenske žene in tujo spako „milostiva“ visoko nadkriljuje. Prava slovenska žena bodi torej edinole gospa, in pravi jugoslovanski demokrat je ne bo nikdar nazival „milostiva“. — Velja za vsa naša mesta, ne samo za Pujo.

d Rogaška Slatina. V sredo 27. t. m. se vrši v veliki koncertni dvorani gledališki vesel večer znanega recitatorja in humorista Evgena Pančerja in njegove družbe z obilnim sporedom. Sodeluje vojaška godba.

d Grebini. Druga narodna veselica, ki se je vršila v nedeljo, dne 17. t. m. je vspela nad vse pričakovanje. Na vsopred so bili govori, petje, dve veseloligri („Prijetno iznenadenje“ in „Ne kliči vraga“) in ples. Veselica se je vršila na prostem, sviral je tudi vojaška godba iz Maribora. Občinstva je bilo veliko, posebno kmetov, kar nam dokazuje, da se ne bojijo pokazati, da so Slovenci. Da je veselica

tako dobro uspela, se imamo v prvi vrsti zahvaliti tukajšnjemu štac. poveljniku, g. kapetanu Dekaneva, ki nam je šel v vsakem oziru prijazno na roko. Dalje so vredni pohvale tudi tržaški pevci društva „Nanos“, kakor tudi domači pevci in pevke pod vodstvom g. Modriča. Istotako so tudi igralci svoje vloge dobro zastopali. Reditelji (tukajšnji vojak) so tudi lepo skrbeli za mir in red. G. Ručigaj je zopet skrbel za dobro postrežbo. Take veselice prav dobro uplivajo na naše ljudi, ker jim povejo, da se na svoji zemlji več nikogar ne bojimo.

Roman Razkrinkani Habsburgi izdamo te dni kot ponatis v posebni knjigi. Cena samo 5 K. Naročite to vezelaninivo knjigo, ki jo bo vsakdo čital z velikim zanimanjem.

Najnovejše vesti.

Izvirna telefonska in brzojavna poročila „Jugoslaviji“.

Prekmurska deputacija v Beograd.

Murska Sobotna, 25. avgusta. V kratkem odide iz Prekmurja v Beograd deputacija, ki bo predložila centralni vladi v imenu prekmurskih Slovencev spomenico glede uspešne ureditve gospodarskih in političnih razmer, ki so postale posledice dolgotrajnega madžarskega in nazadnje boljševiškega terorja koruptne. Glede uprave je vroča želja Prekmurcev, da se vsi kraji, kjer se govori prekmursko ali takozvano prleško narečje, združijo v eno upravno celoto, ki bi bila pod direktno politično upravo centralne vlade in s ščiteno samoupravo z enim okrožnim zborom.

Reorganizacija bosanske vlade.

Zagreb, 25. avg. Listi poročajo iz Sarajeva, da je po kratkem času izvedena reorganizacija bosanske vlade. Nova vlada bi imela uradniški značaj. Predsedoval ji bo dr. Peleš, poklicanih pa bo v njo tudi več slovenskih strokovnjakov.

Napad na češke Sokole na Dunaju.

Dunaj, 25. avg. Minulo soboto so napadli na severozapadnem kolodvoru železničarji in občinstvo češke Sokole, ki so hoteli potovati v Znojmo. Med Sokoli je bil tudi čehoslovski poslanec na Dunaju dr. Fiedler. Nemško-avstrijski zunanji minister je izrazil dr. Fiedlerju obžalovanje svoje vlade.

Važna in odločna izjava Hooverja.

Berlin, 25. avgusta. »Berliner Tagblatt« poroča iz Lugana: Konferenca zaveznikov je sicer nerada, toda vendar zavzela stališče proti Ježetu. To se je zgodilo na odločno zahtevo a-provizorjskega diktatorja Hooverja, ki je izjavil, da je Amerika prišla v Evropo, da odstrani zanemarjene razmere, ki so vladale v habsburški hiši. Skandal v Budimpešti bi bil nemogoč, če bi konferenca imela le nekaj energije. Mesto tega pa se pod okriljem konference pripravlja podobno podjetje tudi na Dunaju. Skrajni čas je, da se napravi konec tem usodepolnim intrigam. Ni naša naloga, da se vmešavamo v notranje razmere premaganih narodov. Stvar konference pa je, da odločno izjavi, da ne pripušča nikakih reakcionarnih dejanj in restavracij. Ako konferenca tega ne stori, bo storila Amerika, tudi če bi ostala pri tem sama.

Anglija proti ruskim boljševikom.

Dunaj, 25. avg. „8 Uhr Blatt“ poroča iz merodajnega vira, da vodijo celo akcijo proti boljševikom Angleži, ki vidijo o boljševizmu nevarnost za ljudi. Ruska boljševiška armada se bliža Afganistanu in indijski mej. Boljševiki so zanesli delo v Indijo komunistične ideje.

Anglija in Nemška Avstrija.

Zeneva, 25. avg. „Eclair“ poroča, da je bilo v torkovi seji vrhovnega

sveta opaziti neko uplivanje v prid popolni spremembi mirovnih pogojev Nemški Avstriji. Angleška mirovna delegacija je šla celo tako daleč, da je izjavila, naj se Nemška Avstrija ne smatra za sovražnico. Temu se je odločno upira Francija, kateri se je pridružila tudi Italija, naker je angleški načrt pogorel.

Italijanski glas o Habsburgovcih.

Zeneva, 25. avg. „Corriere della sera“ izve iz Pariza, da je mnogo ententnih avstrofilov delalo za vpostavitve Habsburgovcev na Madžarskem. Monarhisti v Budimpešti, na Dunaju in v nevtralnih državah, ki so združeni v tajni organizaciji skušajo odložiti rastavracijo Habsburgovcev, da bi tako predvsem v Budimpešti upeljali zmerno socijalistično vlado, ki bi imela nalogo doseči združenje Avstrije z Madžarsko, naker bi sama po sebi nastala monarhistična akcija, ki je že pripravljena. To združenje se pripravlja od države, ki v javnosti še ni imenovana.

Velika organizacija tihotapcev v Švici.

Dunaj, 25. avg. „Neues Wiener Journal“ poroča iz Curiha: V Švici je obsežna organizacija tihotapcev, ki vihotapljuje v Švico bankovce in dragulje. V organizaciji je tudi veliko število tujih državljanov. Kakor se poroča, se poslužujejo male države svojih kurirjev za utihotapljanje bankovcev in drugih denarnih vrednosti. Do 1. avgusta je bilo vihotapljeno v Švico mesečno za okoli deset milijonov frankov vrednostnih predmetov.

(Od našega beograjskega poročevalca.)

Narodno predstavništvo.

Beograd, 25. avgusta. Tudi za današnje sejo nar. predstavništva je vladalo v Beogradu veliko in splošno zanimanje. Galerije v zbornici so bile že zgodaj zjutraj zasedene. Pred dvorcem, v katerem zaseda predstavništvo pa so se neprestano zbirale skupine ljudi, ki so pričakovale poročila o poteku seje. Časnikarska loža je bila cela dan polna. Med poročevalci je bilo tudi več tujih francoskih žurnalstov. Seja je bila sklicana za deveto uro dopoldne, a že mnogo poprej so se začeli zbirati poslanci. Ob devetih je bila zbornična dvorana nabito polna kakor v soboto. Vsi seže so bili zasedeni. Navzočih je bilo nad 250 poslancev. V seji je izostalo torej komaj kakih 10 poslancev, od katerih pa se nahaja večina na mirovni konferenci v Parizu. Poslanci so se pred začetkom seje živahno razgovarjali. Vlad. skupini sta bili polni zaupanja, pa tudi opozicijonci so odkrito priznavali, da nimajo upanja, da bi mogli dobiti proti vladi večino. Malo pred deseto uro so prišli v dvorano ministri, ki so bili od svojih pristavev živahno aklamirani. Predsednik dr. Draže Pavlovič je otvoril nato sejo. Po uvodnih formalnostih je prešla zbornica na dnevni red: razpravo o

vladi in deklaraciji. Prvi govori Črnogorec Marko Daković, ki izjavlja, da stoje Črnogorci sicer na principu koncentracijske vlade dokler ni sklenjen mir in da se do takrat ne nameravajo pridružiti nobeni stranki, vključ temu pa bodo podpirali sedanjo vlado, dokler bode delala za splošno državno korist. Za njim govori dr. Marko Trifković v imenu radikalnih desidentov. Povdarja, da zahteva njegova skupina koncentracijski kabinet, in da zato ne more podpirati sedanje samo od dveh strank sestavljene vlade. Med splošno pozornostjo povzame za Trifkovičem besedo vodja staroradikalne stranke, bivši min. predsednik Protić. Govori temperamentno in ostro. Najprej pojasnjuje postopanje radikalcev v zadnji krizi in razlaga, zakaj radikalci niso vstopili v vlado. Iz vrst demokratičnih in socijalističnih poslancev se oglašijo živahni medklici, ker slika Protić potek krize precej drugače, kakor pa je bil v resnici. Posebno burni pa postajajo protesti, ko se pusti Protić zavesti od svojega temperamenta in začne posamezne člane vlade, zlasti pa notranjega ministra Pribičevića, osebno napadati. Protiću njegovi ožji pristaši živahno pritrjujejo. Protest iz demokratičnih in socijalističnih klopi pa to pohvalo kmalu udaši.

Vesti Ljubljanskega dopisnega urada.

Ljubljanski škof pri papežu.

Ldu. St. Germain, 25. avgusta. (DunKU.) „Echo de Pariz“ javlja iz Rima, da je papež sprejel ljubljanskega škofa dr. Jegliča in da je imel z njim razgovor o konkordatu, ki ga namerava Jugoslavija skleniti z Vatikanom.

Nova madžarska vlada.

Ldu. Dunaj, 25. avg. (ČTU.) Madžarske meščanske in socijalistične stranke so se že zedinile na gotovi podlagi. Smatra se, da se nova vlada sestavi jutri, in sicer prevzame predsedstvo minister za zunanje posle Martin Lovaszy. Friedrichova vlada bo sprejeta v novo vlado.

50.000 delavcev na cesti.

Ldu. Bern, 24. avgusta. Dku Po vesteh, ki prihajajo iz Barcelone, so zahtevali delavci osemurni delavnik, uakar so delodajalci sklenili zapreti svoja podjetja. Vsled tega je vrženih na cesto 15.000 zidarjev, 30.000 tkalcev in 6.000 mesarjev. Prihodnji teden se zapro vsa podjetja. V Macoresi je pašio do nemirov. Podrobnosti še niso znane.

Proda se:

Škotski poni z vozom in opremo vred pripraven za otroke na prodaj. Ogleda se lahko v hlevu g. Frana Mikliča hotel južni kolodvor v Ljubljani, Kolodvorska ulica.

Prodajam v dobrem stanu lahko elegantno motorno kolo z dobro pnevmatiko. Ogleda se lahko v delavnici v St. Peterski vojašnici.

Proda se dobro ohranjeno motorno kolo znamke „Puch“. Polzve se v upravi Jugoslavije. 1241

Konjski gnoj se odda. Naslov v upravi lista. 1245

Pianino, svetle barve, dobro ohranjen prodajam za 3500 K. Naslov v upravi listu. 1246

Težka krava s telčkom, težko 670 kg, telček star 14 dni; krava ima po telčku 15 litrov mleka na dan se prodaj pri Ivanu Bulc, posestniku v Mirni, Dolenjsko. 1239

Prodajam posestvo pol ure od Ptujja z 8 orolov zemlje, travnikov in pašn. kov. 1234

Ogaja in vloga varne Wertheim-blagajne v vsaki velikosti, kakor tudi blagajne za vzidati in vsakovrstne Wertheim-blagajnice izdeluje tudi vsako popravilo izvršuje tvrdka Franc Schell, umetni in blagajničarski ključavničar v Mariboru, Koroška cesta šte. 31. 1026

Pšen'co, koruzo, ječmen, oves, konoplino seme, vsiko količino prodaj. Vav. V. V.ška, Daruvar, Slavonija, 1238

Kupi se:

Kupim gostilno in trgovino z nekoliko zemljiščem najraje na deželi, ali v kakem trgu ali mestu na Kranjskem. Eventuelno zamenjam tudi svoje posestvo, katerega imam nad 5 ha v prijetnem kraju na Dolenjskem. Ponudbe na upravo pod „Kupčija“. 1241

Kupim trpenin po visoki ceni. Iv. Jančar & Co Ljubljana, Slomškova ulica 10.

Kupujem smrekov les, jelke, hrastov in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETI, parna žaga za drž. kolodvorom v Ljubljani. 419

Kupi se srednjevelika kopalna banja. Ponudbe s ceno na upravo pod P. J.

Službe:

Kontoristinja, začetnica, večja stroje- in tesnopisja želi vstopiti v službo takoj. Ponudbe na upravo „Jugoslavije“ v Celju. 1843

Kontoristinjo, popolno izurjeno v slov. in nemški stenografiji in strojepisju, ki ima tudi veselje do sodelovanja v trgovini z mešanim blagom, sprejme tvrdka N. Zanier & sin v Sv. Petru v Sav. dolini. 1844

Aretiran župnik.

Ldu. Bečkerek, 25. avgusta. Na katoliški praznik sv. Štefana, kralja ogrskega, je imel profesor katoliškega bogoslovja in urednik nemškega lista „Der Morgen“ Geza Rech v temešvarski cerkvi slovesno prepoved, v kateri je namigaval na zvestobo nekaterih temešvarskih Nemcev napram madžarski cerkvi. Na ovadbo detektiva je bil župnik takoj, ko je dovršil službo božjo in stopil iz cerkve, aretiran.

Francoski glas o Bolgarib.

Ldu. Lyon, 24. avgusta. (Brezč.) Razpravljajoč o določbi mirovne pogodbe z Bolgarijo, ki govori o varstvu narodnostnih majšin v Bolgariji, pravi pariški „Intransigeant“: Bolgari sploh ne zatirajo svojih narodnostnih manjšin, oni jih enostavno — zatiro.

Težke kazni za navijalce cen.

Ldu. Belmar, 24. avgusta. Dku (Brezč.) iz Washingtona javljajo, da je poslanska zbornica sprejela zakon, ki se tiče kaznovanja navijalcev cen pri živilih, obliki in življenskih potrebščinah. Kazen znaša dve leti ječe in 5000 dolarjev.

Japonsko barantanje.

Ldu. Belmar, 24. avg. Dku (Brezč.) iz Pekinga brzojavljajo, da je glasilo neke vesti japonskega ministarstva za zunanje stvari, japonska pripravljena, odreči se tekom dveh let nekdanjim nemškim pravicam v Šantungu, ako dobi za to druge kompenzacije in sicer prihaja v poštev Mandčurija ali Mongolija, mogoče tudi obe.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Poslano.

Zvedel sem, da nekdo na prodaj ponuja mojo trgovino z gramofoni in godbenimi stroji v Ljubljani, Sodna ulica št. 5.

Opozarjam slavno občinstvo, da sem lastnik trgovine jaz in da dosedaj nisem za prodajo nikogar pooblastil. Toliko v vednost slavnemu občinstvu, da kdo ne pride v škodo.

Moja trgovina seveda ni na prodaj. Z odličnim spoštovanjem

A. Rasberger.

* Uredništvo ne prevzame za „Poslano“ nobene odgovornosti.

Prodajalka večja mešane stroke išče službo, najraje kje na Hrvaškem. Naslov dove uprava tega lista.

Razno:

S popolno oskrbo išče k dobri družini stanovanje za sredi septembra, gojenka trgovske šole. Ponudbe na A. očno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana. 1233

Visokošolec, pravnik, ki nima sredstev za nadaljevanje študij, išče osebo, ki bi ga podpirala 2-3 leta. Povračilo po dogovoru. Prednost samostojnim ženskam vsake starosti. Ponudbe pod „pomoč visokošolcu“ na upravnistvo lista. 1230

Boljši obrtnik išče stanovanje z hrano pri boljši družini. Ponudbe pod „Stanovanje“ na upravo lista.

Par tisoč kron nemško-avstrijskega denarja se dobi od 16-17 ure. Aleksandra cesta 16, III. nadst. Itešič. 1240

„Zvezna tiskarna“ v Ljubljani, Stari trg

Izvršuje tiskovine vseh vrst, kakor: časopise, knjige, brošure, cenike, letake, letake, usporedne, tabele, račune, kuverte in pisemski papir s firmo, ulitke, naslovnice, računsko zaključke in vsa v to stroko spadajoča dela otusno in ceno.

Izurjeno vlagalko

sprejme takoj

„Zvezna tiskarna“ v Ljubljani, Stari trg.

BARVA in KEMIČNO — ČISTI
vsakovrstno blago obleke
in PERE in SVETLOLIKA
domače perilo ovratnice, zapesnice
(pošilja po isto na dom) in srajce

tovarna Jos. Reich

Ljubljana, Poljanski nasip št. 4.

Podružnica: Šelenburgova ulica št. 3.

Ne kupujte izdelkov sovražnih držav, podpirajte samo domače izdelke, ki so veliko boljši in cenejši.

Zahtevajte samo pristno voskovo „HIF“-kremo, ki je radi svojih sestavin najboljša in zjamčena.

Istotam se dobi: cigaretne stročnice in papirčki od 14 K naprej, razglednice, pisemski papir, vlasnice, toaletno milo l. t. d.

Zaloga samo na debelo: **Oroslav Čertalič**, Ljubljana, Resljeva cesta št. 20.

NAZNANILO.

P. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril

krojaško obrt

na Sv. Petra nasipu števil. 53/I.

ter se bodem potrudil svoje naročnike v vsakem oziru zadovoljiti.

Peter Capuder, Ljubljana.

Štev. 131.

RAZGLAS.

Javni vodovod za mesto Kranj in okolico v Kranju razpisuje službo

vodovodnega monterja.

Mesečna plača 200 K, drag. doklada 250 K in dnevne za dela izven Kranja po 3 K ter 15% od čistega dobička pri hišnih inštalacijah. Službo je nastopiti 1. oktobra 1919.

Prošnje z dokazili o dosedanjem službovanju, spričevala sposobnosti itd. je predložiti vodovodnemu odboru v Kranju do 15. septembra 1919.

Javni vodovod za Kranj in okolico v Kranju,
dne 23. avgusta 1919.

Predsednik:
F. POLAK s. r.

Razpis javne dražbe.

Finančna uprava proda v sredo, 3. septembra ob 8. uri v skladišču južne železnice v Celju 21 tisoč 500 komadov dobro ohranjenih solnih vreč potom javne dražbe. Vreče se bodo oddajale v partijah ali počez najvišjim ponudnikom. Interesentje se vabijo, da si ogledajo blago še pred dražbenim dnem. Kupnino je plačati koj pri prevzetju blaga. Kupec mora blago nemudoma odstraniti iz skladišča na svoje stroške.

Natančnejša pojasnila daje vodstvo preglednega okraja finančne straže v Celju, pri katerem so tudi na vpogled dražbeni pogoji.

Poverjeništvu ministrstva financ v Ljubljani,
dne 31. avgusta 1919.

Delegat: **Dr. Šavnik l. r.**

Pozor! — Pozor!

Ravnokar došlo krasno sortirano inozemsko manufakturno in modno blago po najnižjih cenah. Slavnemu občinstvu za nakup se najtopleje priporočam.

Manufakturna in modna trgovina

Karol Pajk, Celje,

Kralja Petra cesta.

„GADJE GNEZDO“.

Spisal Ulad. Levstik. Izdala Zvezna tiskarna v Ljubljani. Cenabroš. 8 K, vezano 10 K. **GADJE GNEZDO** je najlepša povest, kar jih je izšlo zadnja leta.

Zbirko zanimivih povesti in novel z Gorenjskega obsega knjiga:

„Šopek samotarke“

Spisala znana povsod priljubljena ljudska pesnica in pisateljica M. Komarova. Založila in izdala **Zvezna knjigarna** v Ljubljani, Marjini trg 8. Cena vezani knjigi K 5.—, broširani K 4.—.

Rudniško ravnateljstvo v Kočevju

potrebuje enega železo-vrtilarja ključavničarja in dva kurjača.

Reflektanti naj se zgledajo pri rudniškem ravnateljstvu v Kočevju.

Škrob

fin, bleščeče bel, razpošilja po pošti po 5 kg po K 48 za kg **Rudolf Zorč & Komp.** Ljubljana.

Komisijska trgovina

Filip Pečenko, Ljubljana, Dunajska cesta št. 6, priporoča svojo bogato zalogo **manufakturnega blaga:** cefirja, tiskovine, parhenta, klota, hlače, nogavice, robce, sukanca, črne in bele svilne, gumbov, pritiskačev, rincev za čevlje in drugih izdelkov čeških tvornic, katere zastopa.

Tapetnik in dekorater M. ZOR

Bleiwelsova cesta poleg drž. vlade se priporoča v napravo žimnic, vzmetnih žimnic, divanov, otoman, dekoracij, zastorov in tapetiranja sob, katere dela izvršuje priznana solidno in po nizkih cenah. Prosi blagohotnih naročil.

Rudniško ravnateljstvo v Trbovljah potrebuje

več tesarjev

Ker primanjkuje stanovanj za oženjene, se sprejemajo samo samski delavci. Reflektanti naj se zgledajo pri rudniškem ravnateljstvu v Trbovljah.

Trgovina

z mešanim blagom se **vzame v najem.**

Naslov v upravi „Jugoslavije“ v Celju.

Najlepše darilo mladini

je povest slovenskega dečka iz preteklih svetovne vojske

DORE

Knjiga je lepo ilustrirana ter bo v mestu in na deželi vzbudila veliko zanimanje. Cena vezani knjigi je K 4.—. Dobiva se v knjigarnah kakor tudi v Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marjini trg 8.

Bukova drva

ogljje, smrekov les, deske in trame kupuje

„CROATIA“, gozdna ind. delniška družba v Ljubljani, Marije Terezije cesta 2.

Kupim vsako množino

jabolčnika

kakor tudi 420 jabolčnega kisa.

Ponudbe z navedbo množine in najnižje cene na Ljubljana 1., poštni predal števil. 163.

VRECE

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno in plačuje najbolje trg. firma

J. Kušlan, Kranj, (Gorenjsko).

DRVA

trda ali mehka, vsako količino kupim za takoj ali pozneje. Pismene ponudbe do 29. t. m. na

„Adriawoodex“ Ljubljana. Hotel Union.

Trgovina

z steklenino in porcelanom ter steklarskim obratom v Mariboru se takoj **proda.**

Dobro vpeljeno. Trgovina ima veliko in lepo procelje, ter kompletno trgovsko in skladiščno opravo.

Vpraša se v Mariboru, Koroška cesta 10.

Izšel je 3—5 snopič „Narodne knjižnice“ **Leonid Andrejeva komedija „GAUDEAMUS“** poslovenil dr. J. Glonar; cena K 6.— in 6—9 snopič iste knjižnice **Vladimir Levstikovo „GADJE GNEZDO“** povest iz dni trpljenja in nad; cena knjigi broš. K 8.—,

okusno vezani K 10.—.

V založbi „Zvezne tiskarne“ so izšle izvršne pesnitve **lv. Albrehta „SLUTNJE“** in **Janko Glaserja „POHORSKE POTI“**. Cena vsaki knjigi K 4.—.

Pozor poljedelci!

Izdela valci žilnega solitra — jednega od najkoristnejših umetnih gnojil — želeči, da poljedelcem kraljevstva SHS nudijo kar najboljša obveščanja in navodila o uporabi vseh vrst umetnega gnojila, a posebno onega, katero je našim zemljam najpotrebnejše in to je

azotno gnojilo

odprli so od 1. julija t. l. svojo delegacijo za kraljevstvo SHS.

Pisarna delegacije se nahaja v Beogradu Resavska ulica št. 33 in stavlja svoje usluge brezplačno na razpolago vsem poljedelcem in zainteresovanim v kraljevstvu SHS.

Pozor gostilničarji na Kranjskem in Koroškem.

Ker letošnja vinska letina ne obeta biti posebno dobra, se cene vinu vedno le višajo, mesto da bi se znižale. Mi prodajemo še po starih, zelo nizkih cenah, samo radi pomanjkanja prostora, kvantum okrog 400 hektolitrov dobrega, belega, štajerskega vina lastnega pridelka, letnika 1918. Vino leži v Ptuj, kjer se ga lahko prevzame in franko postavi na kolodvor. Vino se prodaja samo gostilničarjem. — Gostilničarji, kateri se za nakup vina interesirajo, naj takoj vpošljejo svoj naslov, kakor tudi kvantum katerega bi odkupili na upravništvo „JUGOSLAVIJA“ v Ptuj.

Sirite med narod

sledeče knjige in brošure:

1. **Koroška.** Spisal Carantanus. Pridejan je zemljevid v barvah Koroške. Cena 4 K.
2. **Poglavje o stari slovenski demokraciji.** (Gospodstvo polje.) Spisal dr. Bogumil Vošnjak. Cena 2 K.
3. **Naša Istra.** Spisal Fran Erjavec. Cena 1 K.
4. **Problemi malega naroda.** Spisal Abditus. Cena 2 K.
5. **Jugoslovanska žena za narodovo svobodo.** Uredil Alre. Cena 2 K.

Slovenci, Slovenke! Zavedajmo se svojih pravic, spoznavajmo svojo domovino. Vsakdo naj se pouči o najbolj perečih naših vprašanjih. Naročite te knjige in brošure, širite jih med ljudstvom! Dobivajo se v upravništvu „Jugoslavije“ v Ljubljani in pri njenih podružnicah v Celju, Mariboru, Ptuj in Novem mestu ter v vseh knjigarnah.